

Podsjetnik na obvezu izrade programa rada i financijskog plana neprofitnih organizacija za 2025. godinu

U tekstu podsjeća na obvezu izrade godišnjeg programa rada i financijskog plana neprofitnih organizacija - obveznica vođenja dvojnog knjigovodstva. Zakonska je obveza ove programske i plansko financijske akte usvojiti do kraja godine poslovne godine. Donosi ih najviše upravljačko tijelo neprofitne organizacije.

1. Uvod

Neprofitne organizacije, obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva, u izradi financijskih planova dužne su se pridržavati pravila vezanih uz oblik i sadržaj financijskih planova, ali i rokova njihova donošenja.

Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija¹ (u nastavku: Zakon) u čl. 15 obvezuje neprofitne organizacije obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva na izradu godišnjeg programa rada i financijskog plana za njegovu provedbu sukladno odredbama Zakona. **Pravilnikom o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija²** (u nastavku: Pravilnik), između ostaloga, propisuje se metodologija izrade financijskog plana, njegova izmjena te način i uvjeti izvršavanja financijskog plana. **Izradi financijskog plana prethodi godišnji program rada i planom se prikazuje kako će se planirani program rada financirati. Oblik i sadržaj programa rada nisu propisani već ih organizacije pripremaju prema svojim potrebama.**

Neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo, a koje udovoljavaju uvjetima iz Zakona za vođenje jednostavnog knjigovodstva, ali o tome nisu donijele Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela **nemaju obvezu primjenjivati odredbe ovoga Pravilnika u dijelu planiranja. Od propisane metodologije izrade financijskih planova izuzete su političke stranke i vjerske zajednice.**

2. Način i rokovi donošenja financijskog plana

Prijedlog financijskog plana neprofitne organizacije za sljedeću, 2025. godinu priprema zakonski zastupnik i dostavlja ga najvišem tijelu neprofitne organizacije, odnosno tijelu koje je na temelju statuta ovlašteno za njegovo donošenje.

¹ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 121/14; 114/22)

² Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 119/15, 134/22)

Financijski plan za 2025. godinu obvezno je donijeti najkasnije do 31. prosinca 2023.

3. Obvezni sadržaj financijskog plana

Financijski planovi neprofitnih organizacija obvezni su sadržavati:

1. plan prihoda i rashoda,
2. plan zaduživanja i otplata te
3. obrazloženje financijskog plana.

Sadržaj plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženje propisan je Pravilnikom i njega se neprofitna organizacija mora pridržavati.

2.1. Plan prihoda i rashoda

Plan prihoda i rashoda izrađuje se prema ekonomskoj klasifikaciji čime prikazuje vrste rashoda koja se tijekom iduće godine planiraju utrošiti te vrste prihoda (izvora) iz kojih će se a planirani rashodi financirati. Plan prihoda i rashoda mora se izraditi i donijeti **najmanje na razini skupine računa** iz Računskog plana za neprofitne organizacije koji je objavljen kao sastavni dio Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu³.

To je minimalna razina na kojoj se moraju iskazati planirani prihodi i rashodi. Poželjno je, a svakako i transparentnije da se financijski plan izrađuje i na detaljnijoj razini, kao što je prikazano primjerom u nastavku koji sadrži plan na trećoj razini (podskupine Računskog plana).

³ Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov., br. 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 i 134/22)

Primjer 1.: Plan prihoda i rashoda za 2025. godinu

	Plan prihoda i rashoda	2025.
3	PRIHODI	1.499.500
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	3.000
321	Članarine	3.000
34	Prihodi od imovine	500
341	Prihodi od financijske imovine	500
35	Prihodi od donacija	395.000
351	Prihodi od donacija iz proračuna	10.000
353	Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	250.000
355	Ostali prihodi od donacija	135.000
36	Ostali prihodi	101.000
361	Prihodi od naknade štete i refundacija	100.000
363	Ostali nespomenuti prihodi	1.000
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	1.000.000
371	Tekući prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	1.000.000

KORIŠTENJE PRENESENOG VIŠKA PRIHODA	50.000
--	---------------

4	RASHODI	1.549.500
41	Rashodi za radnike	466.500
411	Plaće	389.500
412	Ostali rashodi za radnike	10.000
413	Doprinosi na plaće	67.000
42	Materijalni rashodi	894.400
421	Naknade troškova radnicima	46.400
422	Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	25.900
424	Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	98.100
425	Rashodi za usluge	361.000
426	Rashodi za materijal i energiju	43.000
429	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	320.000
43	Rashodi amortizacije	32.000
44	Financijski rashodi	10.000
443	Ostali financijski rashodi	10.000
45	Donacije	100.000
451	Tekuće donacije	100.000
46	Ostali rashodi	46.600
462	Ostali nespomenuti rashodi	46.600

522	UKUPNO PRENESENI VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNIH GODINA	100.000
1.	Višak koji se koristi u 2025.	50.000
2.	Ostatak viška prihoda iz prethodnih godina	50.000

Radi boljeg razumijevanja i transparentnosti, plan na detaljnijoj razini može sadržavati i obrazloženja prihoda i rashoda. Planiranje prihoda i rashoda u financijskim planovima treba pratiti način iskazivanja prihoda i rashoda u računovodstvenim evidencijama koje su temelj za praćenje njegova izvršenja. Prihodi i rashodi **planiraju se** u skladu s računovodstvenim **načelom nastanka događaja** (čl. 26. Zakona), odnosno na način kako se vodi i računovodstvo neprofitne organizacije.

U financijskom planu neprofitne organizacije **mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja** za koji se očekuje da će neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca

godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan. Financijski plan koji ne uključuje rezultat poslovanja, ne pruža cjelovit financijski okvir za donošenje odluka o budućoj potrošnji i izvorima financiranja. U plan je potrebno uključiti i prenesene rezultate iz prethodnih godina.

Neprofitne organizacije koje posluju s gubitkom trebaju financijskim planom pokazati i obrazložiti uzroke zbog kojih su manjkovi nastali te planirati načine za njihovo pokriće. Manjkovi se mogu pokriti ili na teret novih izvora financiranja, odnosno rasta prihoda ili smanjenjem ukupne rashodovne strane u visini nastalih manjkova (kroz jednu ili više godina). Preneseni rezultat u računovodstvenim evidencijama iskazan je na podskupini računa 522 Višak/manjak prihoda. Višak i manjak se i u financijskom planu planira na računima podskupine 522, odnosno njegove analitike 5221 Višak prihoda i 5222 Manjak prihoda. Činjenica je da je konačni rezultat poslovanja možda poznat tek u veljači godine za koju se donosi financijski plan. Zbog toga se prilikom planiranja tj. izrade financijskog plana u obzir uzima planirani/procijenjeni rezultat poslovanja tekuće godine.

Važno je napomenuti da preneseni manjkovi, odnosno viškovi iz prethodnih godina ne moraju biti nužno pokriveni, odnosno iskorišteni (utrošeni) u godini za koju se sastavlja financijski plan. To je izrijekom navedeno u čl. 16. st. 1. Pravilnika.

Radi bolje ilustracije u nastavku dajemo pojednostavljene primjere mogućih načina uključivanja rezultata (viška ili manjka) u financijski plan neprofitne organizacije.

Primjer 2. Pokriće cjelokupnog prenesenog manjka

3	PRIHODI TEKUĆE GODINE	387.000
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	90.000
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	120.000
34	Prihodi od imovine	2.000
35	Prihodi od donacija	160.000
36	Ostali prihodi	15.000
4	RASHODI TEKUĆE GODINE	337.000
41	Rashodi za radnike	172.000
42	Materijalni rashodi	87.000
43	Rashodi amortizacije	19.000
44	Financijski rashodi	12.000
45	Donacije	5.000
46	Ostali rashodi	42.000

522 POKRIĆE MANJKA PRENESENOG IZ PRETHODNIH GODINA	50.000
---	---------------

Neprofitna organizacija koja procjenjuje da će godinu završiti s manjkom prihoda, u modelu financijskog plana na kraju iskaza plana rashoda uključuje i kategoriju prenesenog manjka. Iskaz procjene prenesenog manjka u financijskom planu je obavezan, ali je na samoj neprofitnoj organizaciji da odluči hoće li taj manjak pokriti u 2025. (u cijelosti ili djelomično) ili neće. U Primjeru 2. procijenjeni preneseni manjak od 50.000 kn planira se u cijelosti

pokriti u 2025. i to iz prihoda 2025., dok se u Primjeru 3. prikazuje na koji način u financijski plan uključiti pokriće dijela manjka. Manjak se u financijskom planu ne iskazuje na računima razreda 4, već se u financijski plan uključuje kao bilančna pozicija - 5222 Manjak prihoda.

Primjer 3. Pokriće dijela prenesenog manjka

3	PRIHODI TEKUĆE GODINE	357.000
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	88.000
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	110.000
34	Prihodi od imovine	1.500
35	Prihodi od donacija	145.000
36	Ostali prihodi	12.500
4	RASHODI TEKUĆE GODINE	347.000
41	Rashodi za radnike	180.000
42	Materijalni rashodi	93.000
43	Rashodi amortizacije	19.000
44	Financijski rashodi	12.000
45	Donacije	5.000
46	Ostali rashodi	38.000
	POKRIĆE DIJELA MANJKA PRENESENOG IZ PRETHODNIH GODINA	10.000
	522 UKUPNO PRENESENI MANJAK IZ PRETHODNIH GODINA	50.000
1.	Za pokriće u 2025. godini	10.000
2.	Ostatak manjka za pokriće u narednim godinama	40.000

Ako neprofitna organizacija procjenjuje da će poslovnu godinu završiti s viškom prihoda, taj rezultat iskazuje i u financijskom planu za 2025. godinu. Međutim, na samoj je neprofitnoj organizaciji da odluči hoće li taj višak koristiti (u cijelosti ili djelomično) ili neće.

2.2. Plan zaduživanja i otplate

Sadržaj **plana zaduživanja i otplate** definiran je čl. 14. Pravilnika. Prilikom izrade financijskog plana u planu zaduživanja i otplate potrebno je navesti visinu planiranih:

- primitaka od dugoročnog zaduživanja na temelju primljenih kredita i zajmova, primitaka od prodaje vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici, primitaka od povrata glavnice danih zajmova te
- izdataka od danih dugoročnih zajmova, ulaganja u vrijednosne papire, dionice i udjele u glavnici te otplate glavnice primljenih dugoročnih kredita i zajmova.

Plan zaduživanja i otplate mora sadržavati **i najviši iznos** do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno **kratkoročno zadužiti**, kao i najviši iznos do kojega neprofitna organizacija može jednokratno **dati kratkoročne zajmove**. Tako se najvišem tijelu neprofitne organizacije, najčešće je to skupština, daje veća kontrola nad raspolaganjem sredstvima neprofitne organizacije, a ujedno i mogućnost ograničavanja zaduživanja. To se u praksi, u velikom broju slučajeva, pokazalo kao potrebno, a uzimajući u obzir da se planom prihoda i rashoda ne vide priljevi od zaduživanja, kao niti odljevi na temelju otplate ranije primljenih zajmova i kredita.

Primjer 4. Plan zaduživanja i otplate

Neprofitna organizacija planira u 2025. uzeti kredit za nabavu opreme na rok od sedam godina. Vrijednost opreme iznosila bi 75.000 eura.

Pregled uvjeta zaduživanja i troška kreditiranja

Valuta kredita	eura
Traženi iznos kredita	75.000
Rok otplate	7
Troškovi uključeni u iznos kredita (DA/NE)	DA
Odobreni iznos kredita	77.977
Trošak naknade za obradu kreditnog zahtjeva	750
Trošak premije osiguranja tražbine kredita	1.871
Trošak upisa fiducije	355,55
Efektivna kamatna stopa (EKS)	3,92%
Mjesečni anuitet	1.157
Kamata za razdoblje otplate kredita	19.613
Ukupan iznos za plaćanje	97.590

Neprofitna organizacija neće se tijekom 2025. godine kratkoročno zaduživati, niti davati kratkoročne zajmove.

2.3. Obrazloženje plana

Obrazloženje plana je obvezni element financijskog plana propisan Zakonom i mora imati sljedeći sadržaj:

- obrazloženje pojedinih skupina prihoda i rashoda te
- obrazloženje programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u onoj godini za koju se donosi financijski plan.

U obrazloženju se navode i okolnosti te parametri koji su uzeti u obzir prilikom izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda.

4. Godišnji program rada neprofitne organizacije

Osnovu za izradu financijskog plana predstavlja **godišnji program rada** neprofitne organizacije. **Godišnji program rada** trebao bi, u slobodnoj formi, najmanje sadržavati:

- 1. Uvod** (u kojem se osvrće na osnovne zadaće neprofitne organizacije, a predstavlja i poveznicu s programom rada i njegovim ostvarenjem za prethodnu godinu).
- 2. Osnovne ciljeve** neprofitne organizacije u 2025. godini.
- 3. Aktivnosti i razvojne projekte** u 2025. godini koji se provode radi ostvarenja postavljenih ciljeva.
- 4. Resurse** potrebne za ostvarivanje planiranih ciljeva (ljudske i financijske).

Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati **poveznicu** s godišnjim programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. Ako neprofitna organizacija ima više organizacijskih dijelova (podružnica), u obrazloženju treba pokazati koji će se programi provoditi u kojim organizacijskim dijelovima (relevantno za veće neprofitne organizacije), koliko se sredstava namjerava uložiti u svaki od programa te koji su im izvori financiranja.